

23, 5, 16. *Āc. Çr.* 10, 3. *Maç.* 8, 1 in Verz. d. B. H. 73. — Vgl. त्रिकुम्.
त्रिकट्ट m. N. einer Pflanze, = गोतुरक *Çabdā.* im *ÇKDr.* — Vgl. त्रिकाण्ड.

त्रिकट्ट (त्रि + कट्ट) n. die drei scharfen Stoffe: Ingwer, schwarzer und langer Pfeffer *AK.* 2, 9, 112. *H.* 422. *Suçr.* 2, 44, 10. 335, 9. pl. 275, 12. *°कट्टक* n. dass. 1, 46, 10. 167, 15. 238, 11. 371, 4. 2, 54, 11. Vgl. कट्टत्रय.

1. त्रिकाण्ड (त्रि + क^०) n. die drei stacheligen Pflanzen, Collectivname für 3 Arten von *Solanum*, näml. वृक्षती, म्रिमिदानी und दुःस्पर्शा *Riān.* im *ÇKDr.*

2. त्रिकाण्ड (त्रि + क^०) adj. dreistachelig u. s. w. m. 1) N. einer Pflanze, = गोतुरक *Ratnam.* 8. *Çabdā.* im *ÇKDr.* = पत्रगुप्त *Çabdā.* im *ÇKDr.* — 2) ein best. Fisch *Hār.* 190. *Riān.* im *ÇKDr.*

त्रिकाण्डक (त्रि + क^०) m. 1) N. einer Pflanze *gaṇa rājatādī* zu P. 4, 3, 154. = गोतुरक *H.* 4156. *Ratnam.* 8. *Suçr.* 1, 143, 3. 14. 2, 54, 7. 374, 20. 500, 3. — 2) ein best. giftiges Insect *Suçr.* 2, 289, 14. — 3) ein best. Fisch (*Silurus*) *Tri.* 1, 2, 20. — 4) eine Art von Waffe *R.* 3, 28, 25.

त्रिकहुक m. pl. 1) wahrscheinlich Bez. dreier bestimmter Soma-Gefäße (vgl. कहु 3, a): उपेधिनू प्रूर मन्दसानस्त्रिकहुकेषु पाट्टि सोममिन्द्र *R.V.* 2, 11, 17. त्रिकहुकेषु पिवत्सुतस्य 15, 1. 22, 1. 1, 32, 3. त्रिकहुकेभिः पतति षडूर्वीरेकमिदुहत् 10, 14, 16. — 2) Bez. der drei ersten Tage der sechstägigen *Abhiplava*-Feier *Āc. Çr.* 10, 3. म्रिमिदवच्यहे पूर्व त्रिकहुका इत्याचनते 11, 1. *Çat. Br.* 13, 5, 1, 9. *Kāṭj. Çr.* 24, 1, 9. 3, 32, 5, 5. *Līṭj.* 1, 4, 21. 4, 8, 3, 7. 10, 5, 16. adj.: त्रिकहुका स्तोमाः *Pañkāv. Br.* 16, 3.

त्रिकहुकीय adj. das Wort त्रिकहुक enthaltend: प्रतिपद् *Çāñk. Çr.* 10, 13, 7. *°यामु* sc. मनु *R.V. Pañt.* 17, 29.

त्रिकर्मन् (त्रि + कर्मन्) 1) am Anf. eines comp. die drei Haupthandlungen eines Brahmanen: Opfern, Lesen der heiligen Schriften und Spenden: त्रिकर्मकत् *Kāṭh.* 1, 17. — 2) adj. diese drei Handlungen vollbringend *MBh.* 13, 6455.

त्रिकर्ष n. = त्रिकार्षिक *Nigh. Pr.*

त्रिकला (त्रि + क^०) f. N. pr. einer Göttin, die aus der Verbindung dreier Götter hervorgeht um *Anḍhaka* den Tod zu bringen, *Varāḥa-P.* in Verz. d. *Oxf. H.* 39, a, 10.

त्रिकश s. कशा unter कश.

त्रिकामिकालं (त्रिक-म्रिमि + काल) m. Beiw. *Rudra's Ind. St.* 2, 27.

त्रिकाण्ड (त्रि + का^०) adj. f. म्रि aus drei Abschnitten, — Absätzen bestehend u. s. w. s. u. 1. काण्ड 1. 7. subst. ein aus drei Abtheilungen bestehendes Werk, so heisst insbes. das von *Amarasiṃha* verfasste Wörterbuch, welches auch den Namen *Amarakosha* führt, *Colubr. Misc. Ess.* II, 52, 53. *°चित्तामणि* und *°विवेक* Titel von Commentaren zu diesem Werke ebend. 57. *°शेष* Titel eines von *Purushottama* verfassten *Supplements* zum *Amarakosha* *Med. Anh.* 3. *°मन्द* Titel eines Werkes *Colubr. Misc.* I, 202.

त्रिकाय (त्रि + काय) 1) adj. drei Körper habend. — 2) m. ein Buddha *H.* 234. *Köppen, Rel. des Buddha* II, 124.

त्रिकार्षिक n. die drei (त्रि) zusammenziehenden (कार्षिक von कर्ष) Stoffe: trockner Ingwer, *Ativishā* und *Mustā* (st. dessen Senf *Nigh. Pr.*) *Riān.* im *ÇKDr.* — Vgl. त्रिकर्ष, दत्तकर्षण.

III. Theil.

1. त्रिकाल (त्रि + काल) n. die drei Zeiten: Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft *Çvriāc. Uf.* 6, 5. *Bāg. P.* 5, 23, 8. *Morgen, Mittag und Abend:* त्रिकालमग्निहोत्रं च बुद्धानः *MBh.* 13, 6607. *°स्त्रापिता* *Kim. Ntris.* 2, 22. *°कालम्* adv. zu drei Zeiten, drei Mal *Bāg. P.* 5, 23, 8.

2. त्रिकाल (wie eben) adj. mit den drei Zeiten (der Vergangenheit, Gegenwart und Zukunft) in Verbindung stehend *Sāñkhyak.* 33.

त्रिकालज्ञ (1. त्रि^० + ज्ञ) 1) adj. die drei Zeiten kennend, allwissend *R.* 1, 1, 8. *Varāh. Brh.* S. 17, 1. von Buddha *Vjutr.* 2. — 2) m. ein Buddha *H.* 232, v. 1.

त्रिकालदर्शिन (1. त्रि^० + दर्श) adj. = त्रिकालज्ञ *R.* 1, 3, 6. *Varāh. Brh.* S. 21, 4. 43, 99. m. ein Weiser (म्रिषि) *Halā.* im *ÇKDr.*

त्रिकालविद् (1. त्रि^० + विद्) 1) adj. = त्रिकालज्ञ *R.* 5, 32, 12. — 2) m. ein Buddha *Halā.* im *ÇKDr.* *H.* 232. ein Arhant bei den *Gāina* 24.

त्रिकुण्डलेश्वर (त्रि-कुण्ड 3. + ईश्वर) n. N. eines Tantra Verz. d. *Oxf. H.* 109, a, 14.

त्रिकूट (त्रि + कूट) 1) adj. drei Kuppen, Erhöhungen, Buckeln habend: चर्मन् *MBh.* 12, 6170. — 2) m. N. pr. verschiedener Berge, = त्रिकुट्ट, मुवेल *AK.* 2, 3, 2. *H.* 1030. an. 3, 164. *Med. ḷ.* 43. im *Himavant* *LIA.* I, 43. ललाटस्थो त्रिकूटस्थो गङ्गा त्रिपयगामिव *MBh.* 2, 1484 = *Hariv.* 12782. *VP.* 169. *Bhāg. P.* 5, 16, 27. 19, 16. तीरिदिनावत्: 8, 2, 1. eines Berges auf Ceylon, auf dessen Gipfel *Lañkā*, die Stadt *Rāvāṇa's*, gelegen war, *MBh.* 3, 15998. 16252. *R.* 4, 63, 17. 5, 8, 22. 9, 2. 6, 19, 30. *Pañkāt. V.* 76. — 3) n. Steinsalz *H. an. Med.;* vgl. das folgende Wort.

त्रिकूटलवण (त्रि^० + ल^०) n. eine bes. Art Salz (द्राणीलवण) *Riān.* im *ÇKDr.*

त्रिकूटवत् (von त्रिकूट drei Kuppen) m. N. pr. eines Gebirges *MBh.* 14, 1173.

त्रिकूर्चक s. u. कूर्चक 3.

त्रिकोक् (त्रिक + क्) N. eines *Ekāha* *Çāñk. Çr.* 14, 42, 8. — Vgl. एकत्रिक.

त्रिकोण (त्रि + कोण) 1) adj. f. म्रि dreieckig Verz. d. *Oxf. H.* 97, b, 9. 12. *Varāh. Brh.* S. 63, 3. ein Dreieck bildend: रेखाभिः ebend. — 2) m. f. (म्रि) *Trapa bispinosa* *Nigh. Pr.* — 3) n. in der Astr. N. für das 5te und 9te Haus *Varāh. Brh.* S. 77, 29. 93, 14. *Laghū.* 1, 16. 22. 7, 5, 8, 10. 9, 20. fgg. *Brh.* 1, 11. 18. Vgl. त्रिकोणभवन, त्रित्रिकोण. — 4) n. *uulva* *Çabdārthakalpataru* im *ÇKDr.;* vgl. त्रिभुज्.

त्रिकोणफल (त्रि^० + फल) n. *Trapa bispinosa* *Riān.* im *ÇKDr.* *Nigh. Pr.*

त्रिकोणभवन (त्रि^० + भ^०) n. in der Astr. Bez. des 5ten und 9ten Hauses *Varāh. Brh.* S. 2, 15. fgg. 4, 3. 10. 17. 3, 14. 6, 9. fgg.

त्रिकान् s. तृकान्.

त्रितार (त्रि + तार) n. die drei brennenden, ätzenden Stoffe: Natrum, Salpeter und Borax *Riān.* im *ÇKDr.*

त्रितुर (त्रि + तुर) N. einer Pflanze, = कोकिलान्न *Ratnam.* im *ÇKDr.* त्रिल n. Gurke *Çabdā.* im *ÇKDr.* Wird von *Wils.* in त्रि + ख Öffnung zerlegt.

त्रिखट्ट n. und त्रिखट्टी f. (त्रि + खट्ट) drei Bettstellen *AK.* 3, 6, 41. *Vop.* 6, 54.